

Årsberetning 2014

SØNDERSKOVHJEMMET

Bestyrelsen:

Arne Høegh (formand)
Stig Andreas Munch (næstformand)
Hanne Kowalczyk
Vagn Aage Nielsen
Ruth Davidsen

Adresse: Skovstræde 7, 4891 Toreby L.
Telefon: 5486 9054
Mail: mail@sonderskovhjemmet.dk
Hjemmeside: www.sonderskovhjemmet.dk

Gaver modtages med tak på konto i Danske Bank 9570 9 00 84 54

Hjemmet er godkendt til at modtage skattefrie gaver efter ligningslovens §8, a. Beløb på kr. 500 og derover kan fratrækkes på selvangivelsen når CPR-nr, CVR-nr eller SE nr. oplyses. Enhver gave glæder os meget, og bruges med tanke på at gøre dagligdagen mere indholdsrig og værdig for mændene.

Hvad er et menneske?

For lidt tid siden, var en gruppe af mændene i biografen og se Erik Clausens nyeste film "Mennesker bliver spist". En film om en automekaniker, som lever et trist og kedeligt liv. Konen kan ingenting se i ham længere og siger ligefrem til ham, at han lugter af mug. Hun har ikke længere følelser for ham og har derfor valgt, at indlede et erotisk forhold til en kollega.

Samtidig sker der det for filmens hovedperson, at han bliver ramt af tiltagende demens og langsomt mister orientering og korttidshukommelsen. Det resulterer i, at han en dag bliver væk og ingen ved, hvor han er. I konens søgen efter ham, kommer hun blandt andet forbi en kvinde, som manden har lavet bil for og jævnligt har besøgt til en kop kaffe. Denne kvinde åbner hendes øjne. Hun fortæller om, hvor fantastisk dejligt og varmt et menneske, manden er. Sider af sin mand, som konen har glemt at se gennem årene, hans varme, gode og omsorgsfulde side, som hun slet ikke kunne se mere.

For noget tid siden, havde vi en mand indskrevet på Sønderos, som det menneske vi er. At ingen er for ringe til, at blive taget imod og få tilgivelse og anerkendelse. Det er en bevidsthed, som også er til glæde for os, som måske på mange måder, er en del af "det gode selskab", men som indeni også kan føle utilstrækkelighed, skyld, sorg og modløshed.

En dag, hvor han var faldet i og havde drukket på Sønderos, mødte jeg ham næste dag, hvor han sagde til mig: "Jeg ved ikke, hvordan man er et menneske, kan du lære mig det?"

Historien minder mig meget om mange af de mennesker, som Jesus mødte på sin vej. Mennesker som grundet deres job, sygdom eller livsførelse var udskudt og ikke regnedes med blandt de "rigtige" mennesker. Her tænker jeg f.eks. på tolderen Zakæus eller skøgen som er grebet

i hor, den fattige, den besatte eller de spedalske, som Jesus møder på sin vej. Alle er det mennesker, som ikke regnes for rigtige mennesker og derfor er udskudte, sat uden for og sandsynligvis langsomt selv har accepteret den betingelse, at de ikke hører til, at de ikke er som os andre.

Det første Jesus gør, når han møder disse mennesker er, at vise dem anerkendelse, ikke for deres gerninger, ikke for deres sygdom, ikke for deres erhverv, men anerkendelse som de mennesker de er. Han møder dem, viser dem accept, respekt og værdighed.

Det er et godt forbillede, for vores måde, at møde mennesker på Sønderos. Uanset hvor sølle livet kan se ud i andre menneskers øjne, så gemmer der sig inden bag et menneske af kød og blod, men smerte, sorg og følelser, der er lige så værdige som dine og mine.

Det er en god bevidsthed at leve med, at Jesus altid møder os, som det menneske vi er. At ingen er for ringe til, at blive taget imod og få tilgivelse og anerkendelse. Det er en bevidsthed, som også er til glæde for os, som måske på mange måder, er en del af "det gode selskab", men som indeni også kan føle utilstrækkelighed, skyld, sorg og modløshed.

Hvad der gik forud

Sønderskovhjemmet nærmer sig med raske skridt sit 100 års jubilæum, som skal afholdes i 2018. Derfor er det også tid til, at se tilbage på, hvordan hjemmet opstod, hvad var bevæggrundene for, at slotsfruen fra Fuglsang Bodil de Neergaard valgte at etablere et hjem for hjemløse mænd.

Nogle kan undre sig over, at en kvinde som Bodil de Neergaard, som tilhørte den danske elite og var opvokset i et kunstnerisk musikalsk miljø, havde så stærk en trang til, at gøre en forskel for nogle af de svagest stillede mennesker i vores samfund.

Kigger vi på den umiddelbare overflade i Bodil de Neergaards opvækst og liv, så er der intet som indikerer, at hun skulle gøre så stor en indsats for samfundets svageste, en indsats som gennem årene har givet liv og troen tilbage på livet, for utrolig mange mænd.

Bodil de Neergaard opvokset i et meget musikalsk miljø. Hendes far er komponisten og organisten Emil Hartmann og hendes farfar er den måske endnu mere kendte J.P.E. Hartmann. Hjemmet var meget musikalsk, men som Bodil de Neergaard lidt humoristisk skriver i sine erindringer, så blev hun aldrig selv særlig musikalsk, måske fordi far og farfar altid tog pladsen ved klaveret, når det musikalske blev udfoldet i barndomshjemmet.

Hjemmet var ikke et meget rigt hjem, men omvendt havde familien deres på det tørre og Bodil de Neergaard oplevede på den måde aldrig økonomisk trang i sit eget hjem.

Kigger vi til hendes mors familie, så er det en handelsfamilie, hvor især morens farfar var meget rig, hvilket hans hjem også bar præg af. Alligevel er det nok her, vil skal finde en væsentlig del af roden til, at Bodil de Neergaard senere i sit liv, får et stort socialt engagement. Hun fortæller i sine erindringer fra 1951, at morfaren hver måned uddelte penge til fattige børns skolegang, til fattige kunstnere og andre. Hun fortælles, at han på denne

måde uddelte, hvad der i 1951 svarede til 1.000 kr om måneden.

Kigger vi til Bodil de Neergaards mormor finder vi ud af, at hun ikke kom fra en specielt velstående familie. Faktisk fortæller Bodil de Neergaard, at hendes mormor var plejedatter i Nakskov, hvor hun voksede op i en familie, som levede af en lille pram, som sejlede i havene omkring Lolland-Falster og Møn.

Der har ikke været økonomisk nød i Bodil de Neergaards barndomshjem, men alligevel er der noget som tyder på, at det ikke altid har været let at være barn af komponisten Emil Hartmann. Emil Hartmann beskrives som en mand med meget temperament og med en sind som gjorde, at han flere gange var indlagt på sindssygehospital for behandling af "sjælelige" dårligdomme. Det er også tænkeligt, at farens sind har været en væsentlig faktor til, at familien havde vanskeligt ved at slå sig til ro og derfor flyttede mange gange. Bodil de Neergaard

skriver ikke selv så meget om dette i sine erindringer, men dog berører hun de mange gange familien flyttede, hvor det nogle gange var rigtig svært, når man lige var faldet godt til et sted.

I sine erindringer beskriver Bodil de Neergaard endvidere en skelsættende oplevelse fra barndommen, som fik stor betydning i hendes voksenliv og i forståelsen for, at tage sig af de svageste i samfundet.

Hun beskriver, at hun sammen med en fjern slægtning tog ud på Kristianshavn til et kvindefængslet, for at besøge en barnmorderske. At se denne kvinde og de vilkår der omgav hende, gjorde et stort indtryk på hende og det er min oplevelse, at Bodil de Neergaard fik medlidenhed med denne kvinde. I Bodil de Neergaard barndom i sidste halvdel af 1800-tallet var der meget nød og der var ikke et socialt system, som vi heldigvis kender i dag. Det gjorde, at mange fattige menneske, kunne føle sig nødsaget til at gøre tragiske og for os uforståelige ting,

grundet i et uoverskueligt og trøstesløst liv. Bodil de Neergaard skriver: "Vi besøgte bl.a. en yngre kvinde, som var Barnemorderske, og jeg husker den uhygge, blandet med medlidenhed, jeg følte ved at være i hendes lille celle, som var saa pænt holdt. "

Bodil de Neergaard har ikke kun set barnemorderen, men også fået øje på den en fattig, stakkels kvindes, som i modløshed og afmagt var blevet en ulykkelig barnemorder.

Bodil de Neergaard fortæller meget præcist, at netop denne oplevelse, kombineret med hendes kristne menneskesyn, var det "fingerpeg" som siden førte til etableringen af Sønderskovhjemmet.

Også fuglene bliver der tænkt på i Café Bodil

Hvis du kommer forbi Café Bodil en formiddag, vil du nok møde et par af de gamle gutter fra Sønderskovhjemmet som sidder ude i den lille gårdhave med en kop kaffe i den ene hånd og en smøg i den anden. Rundt om synger fuglene, og det har de god grund til, for gutterne sørger altid for, at der tilfalder lidt brødrester til dem. Ofte bliver det spist af kragerne, og det er ikke helt så populært, for gutterne synes, at det er hyggeligere med de små kønne sangfugle. Men som fuglene er det med menneskene, at alle er velkomne i Café Bodil.

En af dem som ofte tager imod er Karna, som med sit røde hår altid er synlig og iøjnefaldende. Karna har været med siden Caféen åbnede for 2 år siden, ligesom mange af brugerne også har kommet der gennem hele perioden. Det er et skønt frirum, hvor der er tid til en snak og hvor der er hyggeligt at være. For nogen er det vigtigt, at komme forbi og få et måltid varmt mad, mens andre kommer for det sociale og samværet. Der er heldigvis en god gruppe af tidligere beboere, som er rigtig glade for Café Bodil.

Det var naturligvis hårdt i den korte periode, hvor Caféen desværre havde lukket, men heldigvis var der en god gruppe af frivillige som lovede, at de nok skulle være der, så snart mulighed for at genåbne var der.

Karna har også inden Café Bodil brugt en stor del af sit liv på, at støtte og hjælpe udsatte mennesker. Vi lever i en hård verden, hvor det er svært at finde plads og hjertorum, hvis ikke man lige følger med flokken. Der er mange, som har det vanskeligt og som følger sig alene og derfor er det meget meningsfuldt, at være med i Café Bodil. Flere af brugerne fortæller, at de oplever fællesskabet i Caféen som en hel lille familie.

Måske er det i virkeligheden meget symbolsk, at når vi fodrer fuglene, så er der også plads til krager og måger,

som ellers i mange i sammenhænge ikke er så velsete. Det er næsten ligesom brugerne i Caféen, der kan føle sig meget udenfor og nogle også ilde set, men det at have et frirum, hvor der er plads til alle, har utrolig stor betydning og værdi.

Det er ikke kun brugerne, som har glæde af Caféen, men også os som frivillige oplever en stor glæde ved, at vi med en lille indsats, kan være med til, at gøre en stor forskel, fortæller Karna.

Når Caféen hedder "Bodil" refererer det til Bodil de Neergaard fra Fuglsang. Hun havde også et stort hjerte for de svageste i vores samfund. Hun forstod, at ikke alle havde de muligheder, som hun selv havde i livet. Hun tog mange initiativer for at støtte udsatte mennesker, hvad enten det var hjemløse mænd eller børn, som voksede op under trange kår i København. Jeg tænker tit på en gammel sang af Tøsedrengene, som hedder "Bruge og Bruges". Den sang handler om, at det som giver livet betydning og mening er, at man har oplevelse af, at der er brug for en. Den oplevelse får jeg i rigt mål hver gang, jeg som frivillig kommer i Café Bodil eller når jeg ind imellem besøger Sønderskovhjemmet, slutter Karna Samtalen.

Havde de mon vinger på ryggen?

Det er ikke Sønderskovhjemmets skyld, at jeg valgte livet, men det er på grund af Sønderskovhjemmet, at jeg ikke har haft tilbagefald. Sådan indleder Anker vores samtale om rejsen fra voldsomt misbrug og til livet på Sønderskovhjemmet og derfra ud i egen bolig, men stadig med tæt tilknytning til Sønderskovhjemmet.

Anker blev i december 2012 kørt på Nykøbing sygehus, efter han var faldet om på vejen mellem sin bolig og købmanden, hvor han tilbragte det meste af sin tid i et lille skur. Han var voldsomt nedkølet og bevidstløs nogle dage og svævede mellem liv og død. Da han kom til bevidsthed, var hans første tanke, om han mon var på jorden eller i himlen. Jeg måtte ligesom Jeppe i Baronens seng, knibe mig selv i armen for at se, om jeg virkelig var i live endnu.

I mange år var Anker kendt på det meste af Lolland under navnet "Skovtrolde". Han boede i et ensomt liggende hus ude midt i Ryde Skov og huset var en magnet for mange andre sære eksistenser. Der blev også drukket og røget en del. Dette var en livsstil som fulgte Anker gennem mange år, faktisk lige indtil den skæbnesvangre dag i december 2012, da han faldt om på vejen hjem fra købmanden i Skørringe.

Anker fortæller selv, at forandringen i livet i virkeligheden opstod godt et år før denne hændelse. Det var da min kommune fortalte, at de ville søge førtidspension til mig. I starten kæmpede jeg imod, for det kunne ikke passe, at der ikke længere var nogen, som havde brug for mig. Andre ville måske være gået ned over denne besked, men jeg blev trodsig. Jeg vejede på det tidspunkt var jeg voldsomt overvægtig og indtog dagligt store mængder alkohol, ligesom jeg røg flere pakker cerutter om dagen. Jeg kan godt i dag se, at min livsstil selvfølgelig bevirkede, at jeg ikke ville kunne passe et arbejde, men det var bare så utrolig svært at erkende.

Det endte med, at Anker kom på førtidspension, men samtidig indledte han kampen på vej tilbage til livet. Han lægger stadig ikke alkohol og cigaretter på hylden, men begrænser det dog en hel del. Stadig leves livet fortrinsvis i og omkring Skørringe købmanden, fortrinsvis siddende i et nærliggende skur. Jeg har altid været udadvendt, fortæller Anker, så jeg talte med mange mennesker og følte mig egentlig ikke trist eller nedtrykt, men selvfølgelig var det ikke et særligt indholdsrigt liv og jeg kan da også godt i dag se, at det ikke var meget, jeg fik udrettet.

Da Anker i december 2012 slår øjnene op og konstaterer, at det ikke er engle og Vor Herre, som han er omgivet, men det er læger og sygeplejersker på Nykøbing

sygehus, bliver Anker så glad, at han derved får det sidste spark til, at lægge smøger og alkohol på hylden. De sagde på sygehuset, at hvis ikke jeg gjorde det, ville jeg dø, men jeg havde jo slet ikke tid til at dø, fortæller Anker. Der var meget, som jeg stadig gerne ville med mit liv og derfor var det et klokkeklart valg for mig, at vælge livet. Imens jeg ligger på sygehuset kommer min bror og fortæller, at han fundet en bolig til mig på et "hjem", hvilket viser sig at være Sønderskovhjemmet, hvor jeg får min bolig i mere end 2 år og stadig kommer daglig.

Jeg har senest fået min egen lille bolig i Toreby. Det er helt bevidst, at det er tæt ved Sønderskovhjemmet, for jeg har stadig min daglige gang her. Jeg er engageret i hjemmets drift, hvor jeg hjælper med omkring pileproduktion og kartoffelhøst. Jeg betragter dette engagement som min måde, at give lidt tilbage til livet. Den støtte og glæde, som Sønderskovhjemmet har givet mig, vil jeg gerne, at andre i lignende situationer også kan få glæde af. Vi har set beboere på Sønderskovhjemmet,

som har opgivet livet, som ikke kan se vejen ud af deres misbrug og livssituation. Jeg håber derfor, at jeg med mit eksempel og engagement, kan være til glæde og inspiration for andre.

Jeg vågner hver dag og glædes over mit liv, glædes over, at jeg stadig har det og stadig kan udrette nogle af de ting, som giver mig glæde og fortsat lyst til livet. Det er ikke sådan, at mit liv nu er en dans på roser, der er stadig kampe, for mit helbred har taget skade af min livsførelse og jeg slås stadig med min overvægt, men intet af dette skal tage modet eller lyst til livet fra mig. Ofte har vi til morgenandagten sunget Grundtvigs salme "Nu fryde sig hver kristen mand", og hvor har den salme dog været en stor inspirationskilde for mig i mit liv.

På Sønderskovhjemmet hjælpes vi ad...

Et skridt på vejen

For et par år siden udvidede vi vores tilbud til, at vi også kunne tilbyde ophold i henhold til Servicelovens § 107. Der var nogle af mændene, som på mange måder var færdigbehandlede i forhold til det, som gjorde, at de kom på Sønderskovhjemmet, men som vi skønnede stadig ikke var parate til at klare sig i egen bolig. Det handlede om alt lige fra utryghed ved at bo alene til manglende færdigheder i forhold til at holde sig selv og sit hjem, så mennesket kan få et værdigt liv i egen bolig.

I 2014 skabte vi en ny ramme for 3 af beboerne på §107, da vi valgte at istandsætte det lille bindingsværkshus, som ligger ved indkørslen til Sønderskovhjemmet, således at det nu indeholder 3 små lejligheder. Det giver god mening, at et menneske, som har været længe under vejs, og haft et længere ophold, kan få lov at bo i en lille lejlighed, som overgang til helt at tage skridtet ud i egen bolig.

En af de beboere, som vi gav tilbuddet om en egen lejlighed på Sønderskovhjemmet er Thorvald, som har boet på Sønderskovhjemmet siden 2003. Thorvald er vokset op omkring Maribo ved Hillested, hvor han hele livet har boet hjemme hos sine forældre.

Der har været enkelte perioder, hvor jeg har været væk, hvis jeg har været ude og tjene på en gård, men ellers har jeg altid boet hos mine forældre, fortæller Thorvald. Det var aldrig et problem, så længe Thorvalds mor levede og var det samlende midtpunkt i familien.

Da moren døde og Thorvald skulle få en hverdag til at fungere, sammen med sin far, blev det lidt mere problematisk. Det endte med, at Thorvald med hjælp fra søskende, kom til at bo på Sønderskovhjemmet.

Her har Thorvald gennem årene haft en god og trykfuld tilværelse. Hans daglige gang har været på værkstedet, hvor han har været en fast bestanddel af brændeproduktionen. Thorvald har nydt trygheden og samværet

med de andre. Der har været en fast struktur på livet, som jeg har været meget glad for, fortæller Thorvald.

Tidligt op om morgenen og omkring kl. 8 er turen fast gået til værkstedet. Efter arbejde har det været tid til en lille gåtur, en snak med de andre eller et slag billard. Om aftenen har Thorvald som regel trukket sig tilbage på sit værelse, hvor han enten ser fjernsyn eller løser kryds og tværs.

I weekenderne er turen altid gået til Maribo, hvor han lige har skulle se, om byen stadig stod eller besøge gamle venner, fra hjemegnen. Det er dejligt at køre en tur, fortæller Thorvald, som aldrig har travlt med at nå frem, men altid har tid til at stoppe op, og se på landskabet og bøndernes drift i marken.

Når man har boet mange år på et værelse og maden bliver serveret 3 gange dagligt, så kan det godt være et stort skridt, at flytte ud i egen bolig og pludselig skulle klare alle de praktiske ting. Eller livet omkring en, der er altid nogen at snakke med på Sønderskovhjemmet, men ude i egen bolig kommer man ikke hinanden så meget ved, der er en stor risiko for at blive ensom og alene.

Det er ikke et let skridt at tage, derfor er det også dejligt, at der er skabt en mulighed for, at jeg kan tage det i etaper. I den lille lejlighed forventes det, at jeg klarer flere ting selv, men stadig er jeg tæt på Sønderskovhjemmet, hvor jeg kan få hjælp og støtte og samvær.

Jeg har nu boet i lejligheden i et lille års tid. Jeg kan tydeligt mærke, at det har givet mig større tryghed og tro på, at jeg nok skal klare, at flytte ud i min helt egen bolig igen. Det er planen, at jeg skal videre i en lejlighed i Maribo, jeg kører alligevel derhen mindst et par gange om ugen, så når jeg flytter til Maribo, kan jeg jo bare køre et par gange om ugen til Sønderskovhjemmet, smågriner Thorvald. Jeg vil aldrig glemme Sønderskovhjemmet, det har været en god tid i mit liv, og jeg har altid følt mig godt tilpas her.

Færre på længere ophold

Når beboerne har været på et længere ophold, bliver de ofte utrygge ved tanken om udflytning. Gennem en målrettet indsats, er det lykkedes, at flytte en del ud i egen bolig og alle klarer sig rigtig godt.

I Sønderskovhjemmets vedtægter er det fra starten skrevet ind, at beboerne kan have et længere ophold. Det står vi også gerne ved, for der er virkelig mennesker i vores samfund, som har vanskeligt ved at bo i egen bolig og for hvem, der ikke eksisterer det rette tilbud. For nogle år siden tog politikerne konsekvensen af dette og etablerede såkaldte "skæve boliger", som var en hjælp for en del af disse mennesker.

For en del af Sønderskovhjemmets beboere har det dog hellere ikke været det rette tilbud. Det er typisk en gruppe mennesker, som har meget vanskeligt ved at bo selv, hvilket bunder i en kombination af

manglende overblik og struktur, samt stor utryghed og angst for genoptagelse af tidligere mønstre. Når disse mennesker er forsøgt flytte ud i egen bolig er det oftest endt med kaos og rod, oftest med misbrug og økonomisk ruin til følge.

Derfor er det også fortsat vigtigt for os, at nogle af mændene kan have et længere ophold her, men samtidig skal vi hele tiden have fokus på, at der naturligvis skal være et udflytningsperspektiv for hver eneste beboer.

Det lykkedes heldigvis også i langt de fleste tilfælde, at få en god udflytning for beboerne. Således havde vi i 2014 hele 50 personer som flyttede ud fra Sønderskovhjemmet. Langt de fleste lykkedes det, at udskrive til egen bolig eller andet målrette tilbud. For en stor dels vedkommende med et positivt resultat, hvor de enten formår at klare sig selv eller visiteret til et tilbud, som giver den nødvendige

støtte til, at de kan komme videre i deres liv. Af de restende, er en afgået ved døden og de resterende 32% er enten genindskrevne, ude af deres bolig eller er afrejst uden vores medvirken.

Vi har de seneste år haft en særlig fokus på de beboere, som har boet her gennem længere tid. Det er derfor også dejligt, at det kan ses i statistikken, at vi har fået færre på længere ophold, men samtidig en stor glæde, at det er lykkedes at få skabt gode udskrivninger for nogle beboere, som var meget angste for at flytte fra Sønderskovhjemmet. Når en beboer har boet her gennem længere tid, kan det godt være svært at skulle flytte ud i egen bolig igen. Man har været vant til den tryghed og det gode sociale miljø, som følger med et ophold på Sønderskovhjemmet.

Ved indgangen til 2014 var der indskrevet 16 beboere, som havde boet her mere end 2 år. Af dem var de 15 indskrevet på forsorgshjem, mens en en-

kelt var indskrevet i vores §107 tilbud. Ved årets udgang, var der kun indskrevet 11 beboere, som havde været her i mere end 2 år og ud af dem var de 4 på §107 tilbud, hvor der er en målrettet indsats for, at støtte dem med nogle konkrete vanskeligheder, i forhold til at komme ud i egen bolig.

Der er i alt flyttet 12 beboere, som havde været her i mere end 2 år. Af dem er de 9 flyttet i egen bolig eller ældrebolig. En er død og 2 er flyttet i §107 tilbud. Vi har kontakt med samtlige beboere og alle klarer sig godt. De 2 som er flyttet i §107 bolig, forventes at flytte videre ud i egen bolig i løbet af 2015. Det har været en stor succes, at lave en målrettet indsats, hvor vi har taget os tid til, at skabe den nødvendige tryghed og sikkerhed for den enkelte, samt at vi har fastholdt en støttende kontakt.

Sommerfest på Sønderskovhjemmet

Søndag den 14. juni 2015.

Program:

- kl. 13.30 Velkomst.
Indledning ved Jim Christiansen, sognepræst Kettinge.
Festtale ved DR medarbejder Anders Agger, om mødet med mennesker, gennem mange programmer om udsatte mennesker og mennesker på kanten af livet.
Musikalsk indslag.
Kaffe og kagebord.
Musikalsk indslag.
Agility opvisning.
- Kl. 16.30 Tak for i dag.

Prisen er kr. 75 for voksne og kr. 25 for børn under 12 år. Prisen er inkl. kaffe/sodavand og kage.
Alle er velkomne til sommerfesten.